Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Lausunto

08.02.2023

MIG-234547
00.03.00
MIGDno-2023-438

LaV@eduskunta.fi

Asia: U 108/2022 v p

Joutsenon vastaanottokeskuksen lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta

Joutsenon vastaanottokeskus kiittää ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän ylläpidosta vastaavana tahona mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Joutsenon vastaanottokeskus lausuu asiassa sen toimintaan liittyviltä osin.

Esillä on ehdotus direktiivin 2 artiklan 3 kohdan muuttamisesta niin, että hyväksikäytän muotoina eli ihmiskaupan tarkoituksina mainittaisiin nimenomaisesti pakkoavioliitto ja laiton lapseksiottaminen. Kuten U-kirjelmässä on todettu, ihmiskaupan vastaisen direktiivin johdantokappaleen 11 mukaan kohta jo nykyisin kattaa pakkoavioliiton ja laittoman lapseksiottamisen siltä osin kuin ne täyttävät ihmiskaupan tunnusmerkistön eikä ehdotettu muutos direktiivin 2 artiklan 3 kohtaan selvästi edellytä myöskään Suomen rikoslain muuttamista. Joutsenon vastaanottokeskus toteaa, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä huomioi toiminnassaan ja auttamisjärjestelmään ottamista koskevassa päätösharkinnassaan sen, miten ihmiskauppa määritellään kansallisesti ja kansainvälisesti. Auttamisjärjestelmä huomioi jo nykyisellään pakkoavioliiton ja laittoman lapseksi ottamisen ihmiskaupan mahdollisena muotona ja siten niiden kohteeksi joutuneilla on mahdollisuus auttamisjärjestelmän asiakkuuteen nykyisellääkin. Samoin, myös Maahanmuuttovirasto huomioi lupaharkinnassaan pakkoavioliiton ihmiskaupan mahdollisena muotona.

Ihmiskaupan uhrien auttamista ja tukemista koskeva direktiivin 11 artiklan 4 kohta esitetään korvattavaksi muutetulla kohdalla, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet perustaakseen laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä kansalliset ohjausmekanismit, joiden tarkoituksena on uhrien tunnistaminen varhaisessa vaiheessa, auttaminen ja tukeminen, ja nimetäkseen uhrein ohjaamista hoitava kansallinen keskuspiste.

Joutsenon vastaanottokeskus toteaa, että jossain määrin epäselväksi näyttää jäävän ehdotuksessa se, mikä tämä nyt direktiiviehdotuksessa perustettavaksi ehdotettu kansallinen ohjausmekanismi olisi ja erityisesti missä määrin se poikkeaa jo olemassa olevasta sääntelystä. Muutettavaksi ehdotettu kohta kun jo velvoittaa jäsenvaltiot luomaan tarkoituksenmukaiset mekanismit uhrien tunnistamiseksi varhaisessa vaiheessa sekä heidän auttamisekseen ja

www.migri.fi

PL 10
00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10
00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

PO Box 10
FI-00086 Maahanmuuttovirasto
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

tukemisekseen yhteistyössä alan tukijärjestöjen kanssa. Joutsenon vastaanottokeskus yhtyy U-kirjelmässä esitettyyn siitä, että Suomessa on jo keskeisesti direktiivin nykyisen kohdan edellyttämät tunnistamista ja auttamista koskevat mekanismit ottaen huomioon ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevat ns. vastaanottolain säädökset auttamisjärjestelmästä, sen tehtävistä, auttamistoimista ja niiden järjestämisvastuusta sekä auttamisjärjestelmään ohjaamisesta. Joutsenon vastaanottokeskus katsoo myös, että auttamisjärjestelmä vastaa tosiasiallisesti ainakin merkittäviltä osin jo nyt ehdotettua uhrien ohjaamista hoitavaa kansallista keskuspistettä. Siten näyttää tässä kohdin siltä, etteivät ehdotetut muutokset edellytä kansallisesti muutoksia auttamisjärjestelmää säätelevän lainsäädäntöön, ihmiskaupan uhrien auttamisen rakenteisiin tai uusien viranomaisten perustamista. Kansalliset tarpeet ovat kuitenkin riippuvaisia siitä, miten komission ehdotus muutoksista koskien kansallista ohjausmekanismia ja kansallista keskuspistettä mahdollisesti täsmentyvät.

Antti Jäppinen Johtaja

Katri Lyijynen Apulaisjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 08.02.2023 klo 10:02. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan lakivaliokunta